

VRIJWAARTS

VRIJWAARTS

PETER KORSMAN

ISBN 13: 978 0 557 54214 7
Piraap Uitgevers

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande (schriftelijke) toestemming van de auteur veele-
voudig en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of
in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm.

Peter Korsman, 's-Hertogenbosch, ©2010
omslagontwerp en typografie binnenwerk: Peter Korsman

“Men say they only learn this
but he said that no creature can learn
that which his heart has no shape to hold.”

Cormac McCarthy

STATION

hoewel de dingen me dierbaar zijn
en de mensen, naast slecht
ook zo goed

hoewel ik dit gewild heb steeds
graag onderweg ben
zo ver, zo goed

toch vertellen de 4D luchten
niets van hier en straks
maar van daar
waar ik de dagen droom

in clichés van landen
waar ik niet geboren ben

routines van tijden
die ik niet van voren ken

en in de weerschijn van
de diepdode seinen
kleurt elk gezicht
het mijne

TALEND

waar de taal faalt
of ontbreekt
om mij deze gedachten
te doen begrijpen of vatten
daar liggen jouw handen
over mijn lede ogen

warmhartig ontgooien ze
mijn bevroren leden

om zo de kijk op het licht
in de zwaarste dingen
het meest gevangen
weer in de blik te krijgen

daar zie ik naar je op
en zie mijn aan jou verpande
vertrouwen in je handen wonen
zie hoe ze mij het brood breken
aansporen om
de weg terug te vinden
gooi kruimels op het pad
dat ik moét bewandelen

VELD

in het open veld van de morgen
staan wij, zwanen, als koningen
te wit, te groot, om niet eenzaam te zijn

in een sierlijk reikhalzen
vinden we alle modderdijken
voor ons alleen

trotser dan we zijn
worden we begrepen
en zijn we een wezen, los
de vermenging, de ontmoeting
voorbij

de morgen ontsluit de droom
die nog over het grasgroen lag
de droom van een leven
levend met de dag

met hoge gieren vlucht
de vrije wind langs ons heen
om maar niet aanwezig te zijn
bij 't verstandshuwelijk
van dit gutsend hart
met de betonnen dag

WERELD

uit den boze
te denken dat je hier bent
omdat ik aan je dacht
op die momenten
dat je eenzaam was
(een vlinder in de winter)

uit den boze
te hopen dat je hier bent
omdat je nu pas beseft
dat we dezelfde zijn
vlakbij elkaar geboren
(vruchten uit de verboden stad)

uit den boze
zeker te weten dat je bewijst
dat het lot een oude god
een orde, een plan heeft
lang geleden gezaaid
(en kinderen van ons draagt)

uit den boze
te hopen dat de wereld is
zoals ik die zie, niet
de tijdschots zonder
begin, midden of einde

WINDSTILTE

de windstilte verstikt de kansen
op een bestemming, waar het
landen me dronken voert en
vrouwen lachen als voeten
in schoenen net uit de schaatsen

de kille verte is geen haven meer
maar een duisternis dat
het ademen omfloerst
met het diepzwartste slijm

mijn ogen zakken
als verslagen zonnen
in het verzweigende water, ik weet

deze betongrijze zee neemt niemand
bij de hand
dit stuurloze vluchten houdt niemand
in de hand

de wolken
klonteringen tijd
drijven als levens voorbij
zo vol en toch zo luchtig
zag je het leven voor je

je stem is beven
een scheur in de schaterlach
als een kind sta je in de hoek
niet voor wat je deed
maar wat je doet

VERTE

in de verte verlangt
niemand nog naar huis
muziek of een uurtje kwijt
onvindbaar en vergeten

in de verte
waar niemand
nog in een vorig leven leeft
waar dag en nacht nog een zijn
en God gerust de wereld verliet

hier in de drukbevolkte leegte
kunnen de lange grijze vogels
nooit meer kuikens worden
met gedachten zacht
als hun wolken vacht
en lachende ogen
onverbeterd

in de verte verlangt
niemand naar de verte
omdat de hemel er stil is
en de aarde onder ieders voeten
draait als onder die
van de volleerde acrobaat

VRIENDSCHAP

laag en bleek als de maan
staat het vuur dat we dragen
in ons bloed, lang geleden vermengd

vertrouwde zinnen rijgen
de ongewoon koude stiltes aan elkaar

het negatief van onze vriendschap
ligt onopvraagbaar vermolmd
in het archief van de tijd

in deze tere toestand
poken we met onze woorden
in samen beleefde momenten

pogen de gloeiende hoop
iets op te laten laaien, om ons
met het hart in het zand
te warmen aan weleer

en dit uniform
van dagen gedragen
uit zoveel goed fatsoen
en zielig plichtsgevoel

als de doornen bril
van jouw ideeën

toch
mijn lippen bestand
tegen de stortvloed
van het ondraaglijke
zwijgen als moorden

en nu
zoveel berouw op het dak
van de wereld vergeten
mijn kaartje te tonen
bij de overstap

op de loden trein
naar nergensland

STILLE

de boot op zee willen zijn
de enige toets leven in
de oneindige glinster

het fijnste silhouet
de laatste oorspronkelijke
bewoner

maar op de boot zelf
is alleen zee

CIRKEL

lijdzaam
in het spel van de jacht
in de dans om de macht
hangen de rode bladeren
met kloppende palmen
klaar om te vallen
op jouw signaal
te dwarrelen als een weifelen
zoals het indruist niet tegen dé
maar mijn natuur

en dus
zal de grond in jouw verbond
mij doorweken en zwaar maken
om te rotten tot voeding en kracht
voor je volgende prooi

FRAGMENT

..en al het leven
slechts te leven
in alle tijd
die we konden kopen
door hier te geboren

ik klaag niet
weet niet wat overleven is

soms, zo niet nu, wil ik
de hoek van de straat nemen
en een nieuw leven beginnen
met het allermooiste van het oude
in de kiem van alle nieuwe dingen

bijna helemaal nieuw, een ander zijn
zo ik meen dat ik die ook al ben
in de sluimer, in de wortel, in m'n aarde
zo ik meen dat die er ook al is
onder lagen, in de kieren, in de naden

doen, wat ik écht goed kan
wat dat dan ook is

de zon om de aarde zien draaien
mijn vele dieren voeden, omdat 'r
in plaats van spullen,
land en eten is

en zij van mij houden
als jij van mij, in het begin
waarvan we niet wisten
dat het een begin was

een begin
van zoveel dingen verstrengeld
als een echte voedselketen

de één zijn dood
de ander zijn dood

AVOND

I

de slapende ernst van de dingen
ligt als een kater opgekruld
in het halfdonker, gitzwart
te wachten op de vrijbrief,
op de waarheid van een koele nacht
waarin de geveinsde verwantschap
optrekt en oplost als wolken
in 't gezicht van de maan

II

ontkleed en begraven
tussen gisteren en morgen
komt nacht en legt de stilte mij
het koude zwart aan de schenen

mijn schuld wordt met de sterren
een veldleger ogen, uitgelicht
de vragen als punten verbonden
slingers van wijlen de dagen

het beeld dat ontstaat, bewijs
dat spreekt met oude pijnen
dwingt me tot aan de rand
van een al te menselijke
leegte

I

dit hoofd wil het goede doen
dit hart wil boete doen

voor deze modderige zee
van zwart water
uit gebroken fonteinen
hard en lang geleden

zout van verschaalde dromen
koud van scherpe stromen

II

dit hoofd wil het goede doen
dit hart wil boete doen

voor dit huis vol gordijnen
van geblakerde geesten
stil en lang geweven
zwaar van verwijten
donker van spijten

o, graf van alle leven

III

dit hoofd wil boete doen
dit hart wil 't goede doen

het mes ontspringen
om wild af te schudden
het doodskleed, te zingen
van wat toch overleefd
zij het zonder vers water
licht of prietpraatjes

hier zijn wij gebleven
dit zijn wij gegeven

reik uit, raak uit

END

heb ik wat je nodig hebt?
heb ik wat ik nodig heb?

zei ik al dat
het bed geroofd
het huis verkocht
het land genomen is?

ik putte het laatste water
uit de vleesdikke modder
en zag het laatste later
op een gescheurde poster
aan de bijna geslechte muur

de muur tussen de wind
vol slangende klanken
en een leven getracht
te conserveren

heb ik wat je nodig hebt?
heb ik wat ik nodig heb?

of spelen we een schaduwspel
in het eeuwenoude licht van een
in brokken vertrokken zon en
is het geluid van haar handkus
de klap, ons afscheid
al jaren onderweg?

tot waar reikt haar beeld?
dat onoplosbaar in mij staat
een spiegelbeeld als een stansmes
de wens, een grens in mijn dagen

een mes dat het eelt
met liefde wil lossen
door mijn vurige tenen;
de stuurlui op mijn schepen
te snijden en herschikken

een bloemstuk

je oogappel is een zwart gat
waar alles en iedereen
vandaan blijft

een zware schaduw van tijd
die woorden, tv, huizen schuwt
die de mensen angstvallig bewonen

alsof een verloren zoon
de lange weg terug
zou kunnen
zou willen
herinneren

STAD

geen enkele ruit kijkt terug
staak het neuriën, dool rond

als een vampier in een glazen stad

het was nooit zo verraderlijk
dat de randen van onze silhouetten
niet meer oplichtten

het was nooit zo onverbiddelijk
dat de plafonds, muren en vloeren
kromden en zwichtten

nooit zo verschrikkelijk
dat de woorden beest werden
en verslonden alles wat
nog lopen leerde
langs huizen zacht
van moedwíl, rust en zelfverlies

nooit werd het zó duidelijk

maar de gieren dutten niet meer in
en de woestijn spert haar hete oog
wíl drinken
van wat vleesgeworden droogte is

VAART

met een embargo op het afscheid
stappen we langs de mensen
de gissende kroeg uit
de serene nacht in

iedereen zij vergeven
het is moeilijk lust te tonen
met zoveel spullen in je maag

je redde mij
je bette mijn voorhoofd
met de zachte druppels licht in je lach
een vriendschap, een verbond
in daden en steeds minder
in woorden

we varen morgen
op zoek naar het miraculeuze
met een oogstrelend vertrouwen
uit het land der blinden, richtingen
omhuld door vreugdetranen mist
omdat alles nieuw mag

de voor doodgelaten roeping
wint met elke teug terrein
en dringt zich op als
de warme golven
tegen de zandzakken duinen
ze wenken met een hand van
vasthoudende oneindigheid

ze zeggen;
dat wat geweest is, is niet weg
maar rolde uit en rolde terug
in likken als haren aan
de zon, de cirkelzaag op de horizon
de deler, de parter, de breuk
met jezelf en
zoals je niet meer wilt zijn

deel, part, breek en
vergeef jezelf
het stuk leven
aan de vale kant
van deze horizon

STAD II

de vele gele lichten
ontstellen me vanavond
deze menselijke benaderingen
van de zon, maken geen dag
in het donker

het zijn slechts stukken gereedschap
om plastic klokken te eerbiedigen
en echte ritmes te verloochenen

alle puntjes van de stad verbonden
maken een net van wanhoop en
de mensen als gevangen vliegen
zijn omwonden met afstand
van de werkelijkheid
van deze dag

de dag,
een droogbloem
in een zeiknat boek
zwaar als de bijbel

wat houdt je tegen?
wat staat voor je?
wiens bloed blurt, kleurt
je dof geslagen ogen?

morgen is vandaag nog niet
en je hoofd echt te zwaar
voor de dunne benen

breng me naar huis
en verzwijg maar wat ik
nog zo gezegd heb

rijd daarna door
door het einde
om in het reine
thuis te komen

je draagt nog steeds het vuur
dat niet alleen mag branden
voor een ander
dooft, als je het weggeeft

elk wereldbeeld is een sprookje
medelijden een koud kussen
vergeet het personage God
en vergeef zijn geestesvaders
ze zijn dood
als jouw handen
in dit donker

wie heeft gelijk?
wie weet voor een ander?
en wie geeft er wat om?

geen steek, geen gemis,
geen vloek of zegen
is een excuus
voor een leven, verpest

of pas bezongen
in een grafrede
door een onbekende
die zielen werft en inspeelt
op de sluimerende angst
voor d'n dodenakker

kom op
de dagen hebben geen muren
de uren geen rooster
de minuten geen huurders

de hele wereld geen einde

en de machtige zee
ontelbare stromen
vrijwaarts

spiegel je een nieuw gezicht voor
in de rode cinema van je wezen
met zijn zalen als oceanen
oneindig anders

een gezicht met de lieve trekken
van, maar harder dan, het eerste
net uit de zachte kinderschoenen
dagenwijd open
voor tijd, ruimte
liefde en frasco's

spiegel je een nieuw gezicht voor
hak het uit in steen
en aanbid het
met goud en lekkernijen, zie
een strijdlustig leider, vadsig
oud en vrolijk als boeddha

spiegel je een nieuw gezicht voor
en leef er in

DROOM

hoe kan de droom vertrekken?
nu eindelijk alle registers van
haar bedwelming zijn doordrenkt
en de slaap niet uit dit lichaam trekt
zo de morgen dit huis vergeet

nu de berg,
in deze droom
naar mij gekomen

aan het raam staat

TUNNEL

een tunnel naar buiten
gegraven met de sleutelhanger
van jouw naam in hoofdletters

de tunnel is een feit

met al mijn beelden van jou en wij samen
herinneringen aan de losse, luie dagen
(nu filmsets en stock photo's
van elke realiteit gedraind)
stutte ik de slaap ontzegd
de slaap in centimeters
voortgang omgezet

maar nu
een uur voor het einde
een meter voor het buiten
weet ik dat
de tunnel naar binnen leidde
en nooit gebruikt zal worden

de tunnel is een feit
een uitgeholde weg terug
naar een opgebruikt geluk

de tunnel is een pijn
die gedempt moet blijven

AVOND II

de avond rolt zich nog eenmaal om
daarna blijft zij liggen

een hond voor de deur
van aandacht verstoken
in het loze gebroken
omdat alles effen is, zie
het sussende donker dat
van de huizen,
van de mensen
druipt

mijn hoofd is leeg
een kantine bij avond
in dit lichaamsloze uur

welkom leeg

daar deze dag
geen gewicht
de morgen nog
geen gezicht
heeft

ZIEN

ik leef naar de mensen
leef naar een spiegel
de spiegel van mensen
die mij niet
zien

de heuvels hebben uitzicht
op andere heuvels, hoe ver
het blauw reist!

beneden stromen riviertjes
met het bloed van de wereld

om een ieder te vervullen
met het verlangen naar het begin
haar zout al jaren in het zweet
op je lippen

verlangen naar het hart, de zee
die de wereld bij druppel kent

spring in
week los
zie

de blauwe luchten, afgekoeld
stromen als de mooiste muziek
in mijn ontwaakte longen

o, hoe ze verlangden
als gemuilkorfde puppies
naar dít heldere ademen
dit bezielde zingen
in dít leger hoofd
de wereld, vers
slechts een wereld
gelukzalige akoestiek

mijn handen lachen
als vlinders in verborgen tuinen
veulens in oneindige grasduinen
zacht stuivend

zoals ik in jou kan groeien!

voor de diepe warmte
van de hoogte
gekomen

zoals een dag in je armen kan liggen
niet genoeg van je tedere schommelen krijgt

zoals een dag zich kan laten plooiën
en dansen naar de pijpen
van je pyjamabroek

o, hoe een dag als een warme kruik
een verstoten en gevonden apenjong
om je hals kan krullen, hangen
zacht en gegeven
zonder dat het terug, verder
of weg wil

we negeren al dit weten en
documenteren om te vergeten
dat wat ons zo raakte
toen het niet mocht
is achtergebleven in tijden
niet vervlogen, maar verlaten
opdat wij niet eeuwig omkijken

de stenen tafelen
vergeet niet dat ze braken
als de tanden in je lach
vergeet niet hoe alles smaakte toen
de duivel nog witte vleugels had

kom mee
opdat wij niet eeuwig vooruit kijken

STRATOSFEER

dreg de zeeën
schil de aarde
we vinden elkaar

we zijn naakt
in alle kleren

ongeduldig
in elk gezelschap

verslinderd
achter alle maskers

met open armen
ligt je warmte
liggen je kussens
aan mijn oor

eindelijk zijn we samen
van de wereld gestapt
en in de stratosfeer
van zoveel dingen
zo onbelangrijk
wankelt de tijd, is ons bed
een vrijplaats verzwegen
een vesting verzegeld

is de stilte
zo groot als dit verbinden
opnieuw, als voor het eerst

wij, waterreuzen
thuis in alle wereldzeeën
van binnen weten wij de weg
de onnavolgbare kilometers
naar elk nieuw begin

geluk is niets, maar het beste
geen patroon van gestes
maar een beider trouw
aan wat onomstotelijk wordt

de tocht is reeds het geluk
maar dat weten (en vergeten) we pas
als we aankomen en
de krill rijkelijk vloeien zal

onze lichamen spreken
met elkaar en de signalen
dragen verder in dit diepe
het zenden en ontvangen
licht ons op
we worden lichthuizen, sterren
bakens in het duister gelegd

gezellen in een queeste
handvaten aan de leegte
die dus toch een einde,
een bestemming heeft

EDEN

in mij
tot kwijt toe opgeborgen
is het heilige bloed dat
zingende rond ging
droom geworden

hierin nu
leef ik het kind
met kleine zorgen
en ogen licht genoeg
om in de zon te kijken

op zijn gezicht
de tingelende sporen
van verre oorden, de som
waaraan ik toebehoorde

ik voel, volg de wind
ver voorbij aan waar
ik wakker word.

blaas mee en
weer tot leven

INHOUDSOPGAVE

7	STATION
8	TALEND
9	VELD
10	WERELD
11	WINDSTILTE
12	de wolken,
13	VERTE
14	VRIENDSCHAP
15	en dit uniform
16	STILLE
17	CIRKEL
18	FRAGMENT
19	soms, zo niet nu, wil ik
20	AVOND I
21	II
22	I
23	II
24	III
25	END
26	tot waar reikt haar beeld?
27	je oogappel is een zwart gat
28	STAD
29	het was nooit zo verraderlijk
30	VAART
31	de voor doodgelaten roeping
32	STAD II
33	wat houdt je tegen?
34	wie heeft gelijk?

VERVOLG INHOUDSOPGAVE

35	spiegel je een nieuw gezicht voor
36	DROOM
37	TUNNEL
38	AVOND II
39	mijn hoofd is leeg
40	ZIEN
41	de blauwe lichten, afgekoeld
42	mijn handen lachen
43	zoals een dag in je armen kan liggen
44	we negeren al dit weten en
45	STRATOSFEER
46	wij, waterreuzen
47	EDEN